

پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در مردادماه سال ۱۴۰۳، بخش صنعت و معدن

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۲۰۰۴۴

کد موضوعی: ۲۲۰

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در مردادماه سال ۱۴۰۳، بخش صنعت و معدن

نوع گزارش: طرح/ لایحه □، راهبردی □، نظارتی ■

نام دفتر: مطالعات اقتصادی (گروه اقتصاد کلان و مدل‌سازی)

مدیر مطالعه: محمدرضا عبداللهی

تهیه و تدوین کنندگان: عالیه ناظمی، علیرضا آذربایجانی

ناظر علمی: سیدمهدی بنی‌طبا

اظهار نظر کننده: ابوالحسن والی‌زاده

ویراستار ادبی: سیده مرضیه موسوی راد

صفحه آرا: منیره حاجی محمدی

واژه‌های کلیدی:

۱. شاخص صنعت

۲. شاخص تولید

۳. شاخص فروش

۴. شاخص قیمت

تاریخ شروع مطالعه: ۱۴۰۳/۰۶/۰۱

تاریخ انتشار: ۱۴۰۳/۰۶/۲۸

به نام خدا

فهرست مطالب

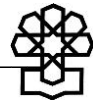
۵	چکیده
۵	خلاصه مدیریتی
۳	۱. مقدمه
۸	۲. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های صنعتی بورسی
۹	۳. شاخص‌های تولید و فروش به تفکیک رشته‌فعالیت‌های صنعتی بورسی
۱۳	۳-۱. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت خودرو و قطعات
۱۴	۳-۲. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت شیمیایی به‌جز دارو
۱۵	۳-۳. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت فلزات پایه
۱۶	۳-۴. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر
۱۷	۳-۵. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت دارو
۱۸	۴. شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی
۱۹	۵. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی
۲۰	۶. جمع‌بندی
۲۲	پیوست
۲۵	منابع و مأخذ

فهرست جداول

۹	جدول ۱. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی مردادماه سال ۱۴۰۳
۲۲	جدول ۱ پیوست. آمار مربوط به رشد تولید کل رشته‌فعالیت‌ها
۲۳	جدول ۲ پیوست. آمار مربوط به رشد فروش کل رشته‌فعالیت‌ها
۲۴	جدول ۳ پیوست. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی مردادماه سال ۱۴۰۳

فهرست شکل‌ها

- شکل ۱. نمودار شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی..... ۸
- شکل ۲. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی..... ۸
- شکل ۳. نمودار رشد میانگین متحرک سه‌ماهه شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی نسبت به دوره مشابه سال قبل..... ۸
- شکل ۴. نمودار رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در مردادماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۰
- شکل ۵. نمودار رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در مردادماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل..... ۱۱
- شکل ۶. نمودار سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت در مردادماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۲
- شکل ۷. نمودار سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت در مردادماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل..... ۱۲
- شکل ۸. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات..... ۱۳
- شکل ۹. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات..... ۱۳
- شکل ۱۰. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه قبل..... ۱۴
- شکل ۱۱. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۴
- شکل ۱۲. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به‌جز دارو)..... ۱۴
- شکل ۱۳. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به‌جز دارو)..... ۱۴
- شکل ۱۴. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به‌جز دارو نسبت به ماه قبل..... ۱۵
- شکل ۱۵. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به‌جز دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۵
- شکل ۱۶. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه..... ۱۵
- شکل ۱۷. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه..... ۱۵
- شکل ۱۸. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه قبل..... ۱۶
- شکل ۱۹. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۶
- شکل ۲۰. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر..... ۱۶
- شکل ۲۱. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر..... ۱۶
- شکل ۲۲. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر نسبت به ماه قبل..... ۱۷
- شکل ۲۳. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۳
- شکل ۲۴. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش دارو..... ۱۷
- شکل ۲۵. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش دارو..... ۱۷
- شکل ۲۶. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه قبل..... ۱۸
- شکل ۲۷. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۸
- شکل ۲۸. نمودار درصد تغییر شاخص قیمت صنعت..... ۱۴
- شکل ۲۹. نمودار شاخص قیمت رشته‌فعالیت‌های بورسی - مردادماه سال ۱۴۰۳..... ۱۹
- شکل ۳۰. نمودار شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی..... ۲۰
- شکل ۳۱. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی..... ۲۰
- شکل ۳۲. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدن نسبت به ماه قبل..... ۲۰
- شکل ۳۳. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدن نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۲۰

پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در مردادماه سال ۱۴۰۳، بخش صنعت و معدن

چکیده

در مردادماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۴ درصدی و شاخص فروش افزایش ۵/۳ درصدی را تجربه کرده‌اند، همچنین نسبت به ماه قبل شاخص تولید کاهش ۸/۶ درصدی و شاخص فروش افزایش ۵/۲ درصدی داشته‌اند.

در مردادماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید رشته‌فعالیت خودرو و قطعات نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۱۳/۷ درصدی و شاخص فروش افزایش ۱۹/۱ درصدی داشته است، در مقابل نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش کاهش ۱۸/۶ و ۱۴/۴ درصدی داشته‌اند. همچنین، شاخص تولید و شاخص فروش رشته‌فعالیت فلزات پایه نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۳/۲ و ۷/۵ درصدی و نسبت به ماه قبل شاخص تولید کاهش ۱۱/۲ درصدی و شاخص فروش افزایش ۰/۷ درصدی داشته است.

در مردادماه سال ۱۴۰۳ نرخ رشد ماهیانه قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی افزایش ۰/۴ درصدی داشته و رشد نقطه‌به‌نقطه با کاهش ۲ واحد درصدی نسبت به ماه قبل، به ۲۴ درصد رسیده است. گفتنی است، میانگین سالیانه شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی در مردادماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل ۰/۵ واحد درصد افزایش یافته و میزان ۲۴/۶ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

خلاصه مدیریتی

بیان / شرح مسئله

تحلیل روند رشد بخش صنعت از جنبه‌های مختلف، عاملی کلیدی در تحلیل‌های خرد و کلان اقتصادی و یکی از ارکان تصمیم‌گیری در حوزه اقتصاد است. شاخص تولید بخش صنعت به‌دلیل تأثیر نوسانات سطح فعالیت صنعت بر بخش‌های دیگر اقتصاد، به‌عنوان یک شاخص مهم اقتصادی کوتاه‌مدت مورد استفاده قرار می‌گیرد. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی به‌صورت ماهیانه شاخص تولید، فروش و قیمت شرکت‌های بورسی را محاسبه می‌کند. اهمیت این شاخص به‌روز، برای اقتصاد ایران که تحولات زیادی دارد؛ بیشتر خواهد بود. زیرا بازخورد شوک‌های وارده به اقتصاد ایران و واکنش‌های سیاستگذاران باید در تواتر کمتر از فصل مورد رصد قرار گیرد؛ این درحالی است که آمار رسمی بخش حقیقی به‌صورت فصلی و با تأخیر ارائه می‌شود.

نقطه نظرات / یافته‌های کلیدی

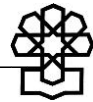
طی مردادماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۴ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۸/۶ درصدی مواجه شده است. در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل، از بین ۱۵ رشته‌فعالیت صنعتی بورسی ۵ رشته‌فعالیت افزایش در شاخص تولید و ۱۰ رشته‌فعالیت کاهش در شاخص تولید را تجربه کرده‌اند. رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «لاستیک و پلاستیک» و «غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر» بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «سیمان»، «کاشی و سرامیک» و «خودرو و قطعات» بیشترین سهم را در کاهش شاخص تولید داشته‌اند. همچنین طی مردادماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل، رشته‌فعالیت‌های «دارو»، «محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات» و «غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر» بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «لاستیک و پلاستیک»، «خودرو و قطعات» و «سایر کانی غیر فلزی» بیشترین سهم را در کاهش شاخص تولید داشته‌اند.

همچنین، شاخص تولید شرکت‌های معدنی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۸ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۶/۸ درصدی مواجه شده است.

گفتنی است؛ طی مردادماه سال ۱۴۰۳، شاخص فروش شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش ۵/۳ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۵/۲ درصدی مواجه شده است. در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل، ۷ رشته‌فعالیت افزایش در شاخص فروش و ۸ رشته‌فعالیت کاهش در شاخص فروش داشته‌اند. رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «لاستیک و پلاستیک» و «خودرو و قطعات» بیشترین سهم را در افزایش شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های «کاشی و سرامیک»، «سایر کانی غیر فلزی» و «سیمان» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش داشته‌اند. همچنین در این ماه نسبت به ماه قبل، رشته‌فعالیت‌های «محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات»، «تجهیزات برقی» و «سایر کانی غیر فلزی» بیشترین سهم را در افزایش شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «لاستیک و پلاستیک» و «کاشی و سرامیک» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش داشته است.

بر این اساس، شاخص فروش شرکت‌های معدنی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۱۷/۴ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۱۸/۳ درصدی مواجه شده است.

در مردادماه سال ۱۴۰۳ نرخ رشد ماهیانه قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی افزایش ۰/۴ درصدی داشته و رشد نقطه‌به‌نقطه با کاهش ۲ واحد درصدی نسبت به ماه قبل، به ۲۴ درصد رسیده است. گفتنی است، میانگین سالیانه شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی در مردادماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل ۰/۵ واحد درصد افزایش یافته و میزان ۲۴/۶ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

۱. مقدمه

شاخص تولید، فروش و قیمت صنایع بوری با استفاده از داده‌های ماهیانه شرکت‌های صنعتی بوری پذیرفته شده در بورس^۱ محاسبه می‌شود. در تهیه این شاخص‌ها از اطلاعات ماهیانه ۳۲۲ شرکت بوری استفاده می‌شود و علاوه بر اندازه‌گیری تغییرات میزان تولید، فروش و قیمت در بخش صنعت، در محاسبات ملی نیز نقش مهمی ایفا و برآوردی از تغییرات ماهیانه ارزش افزوده ایجاد شده را در صنایع مختلف و به دنبال آن در کل اقتصاد منعکس می‌کنند.

بر این اساس، شاخص تولید صنعت بانک مرکزی و مرکز آمار ایران با تواتر فصلی و همچنین شاخص قیمت فصلی مرکز آمار و شاخص قیمت ماهیانه بانک مرکزی منتشر می‌شود، اما الزامی به انتشار شاخص فروش صنعت ندارند. از طرفی، این آمار چندین ضعف اساسی دارد که مهم‌ترین آن وقفه سه‌ماهه در انتشار داده‌ها و بعضاً متوقف شدن انتشار آنها و نداشتن تواتر ماهیانه است.

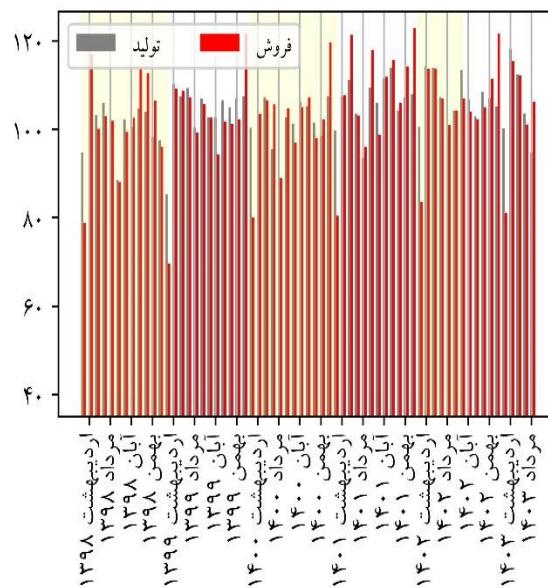
شاخص‌های ماهیانه تولید، فروش و قیمت استخراج شده از اطلاعات عملکرد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تا حد زیادی می‌توانند با دقت مناسب و به صورت به‌هنگام تحولات بخش صنعت و معدن کشور را توضیح دهند و با توجه به بررسی‌های انجام شده و تطبیق دادن این شاخص با شاخص تولید صنعتی بانک مرکزی و مرکز آمار ایران که به صورت فصلی منتشر می‌شود، مشخص شده، این شاخص به خوبی می‌تواند در وقفه انتشار این شاخص‌های رسمی، شاخص جایگزین مناسبی برای آن باشد [۱]. در این مطالعه تغییرات شاخص‌های تولید، فروش و قیمت شرکت‌های صنعتی و معدنی پذیرفته شده در بورس و همچنین مهم‌ترین رشته‌فعالیت‌های آن در مردادماه سال ۱۴۰۳ مورد بررسی قرار گرفته است.

۱. شرکت‌های بوری شامل تمام شرکت‌های تولیدی صنعتی و معدنی بورس و فرابورس می‌شود که گزارش‌های فعالیت ماهیانه خود را در سایت کدال منتشر می‌کنند.

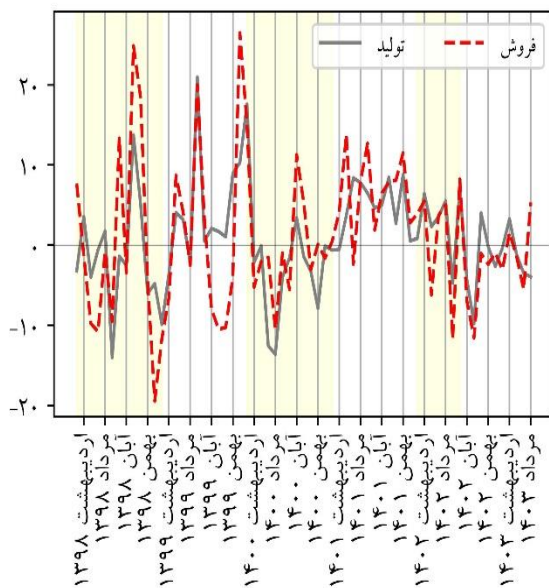
۲. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های صنعتی بررسی

در مردادماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید شرکت‌های صنعتی بررسی نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۴ درصدی و شاخص فروش افزایش ۵/۳ درصدی را تجربه کرده‌اند، همچنین نسبت به ماه قبل شاخص تولید کاهش ۸/۶ درصدی و شاخص فروش افزایش ۵/۲ درصدی داشته‌اند.

شکل ۱. نمودار شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی (۱۴۰۰=۱۰۰)

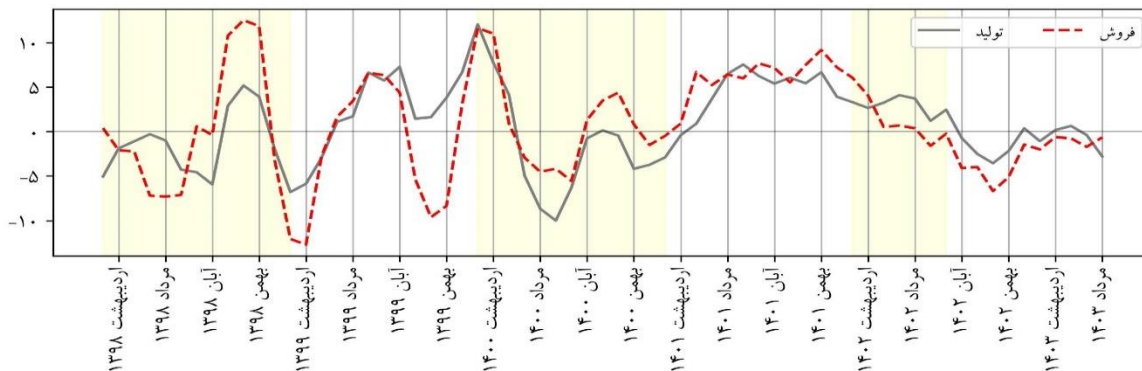
شکل ۲. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی (درصد)

مأخذ: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی.

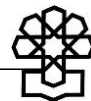
طی سه‌ماهه منتهی به مردادماه سال ۱۴۰۳، رشد میانگین متحرک سه‌ماهه شاخص تولید کاهش ۲/۸ درصدی و شاخص فروش آن کاهش ۰/۷ درصدی را نشان می‌دهند.

شکل ۳. نمودار رشد میانگین متحرک سه‌ماهه شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی نسبت به دوره مشابه سال قبل (درصد)

مأخذ: همان.

جدول ۱. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی در مردادماه سال ۱۴۰۳

شاخص فروش			شاخص تولید			رشد شاخص تولید و فروش	
رشد پنج‌ماهه نسبت به پنج‌ماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	رشد پنج‌ماهه نسبت به پنج‌ماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل		
-۰/۶	۵/۳	۵/۲	-۱/۰	-۴/۰	-۸/۶	صنعت	
-۰/۲	۵/۱	۶/۰	-۲/۳	-۹/۰	-۷/۷	شیمیایی به جز دارو	رشته‌های منتخب ^۱ صنعت
-۳/۳	-۷/۵	۰/۷	-۲/۱	-۳/۲	-۱۱/۲	فلزات پایه	
-۱۱/۵	۱۹/۱	-۱۴/۴	-۱۳/۳	-۱۳/۷	-۱۸/۶	خودرو و قطعات	
-۱۸/۵	-۱۷/۴	۱۸/۳	-۴/۱	-۸/۰	۶/۸	معدن	

مأخذ: همان.

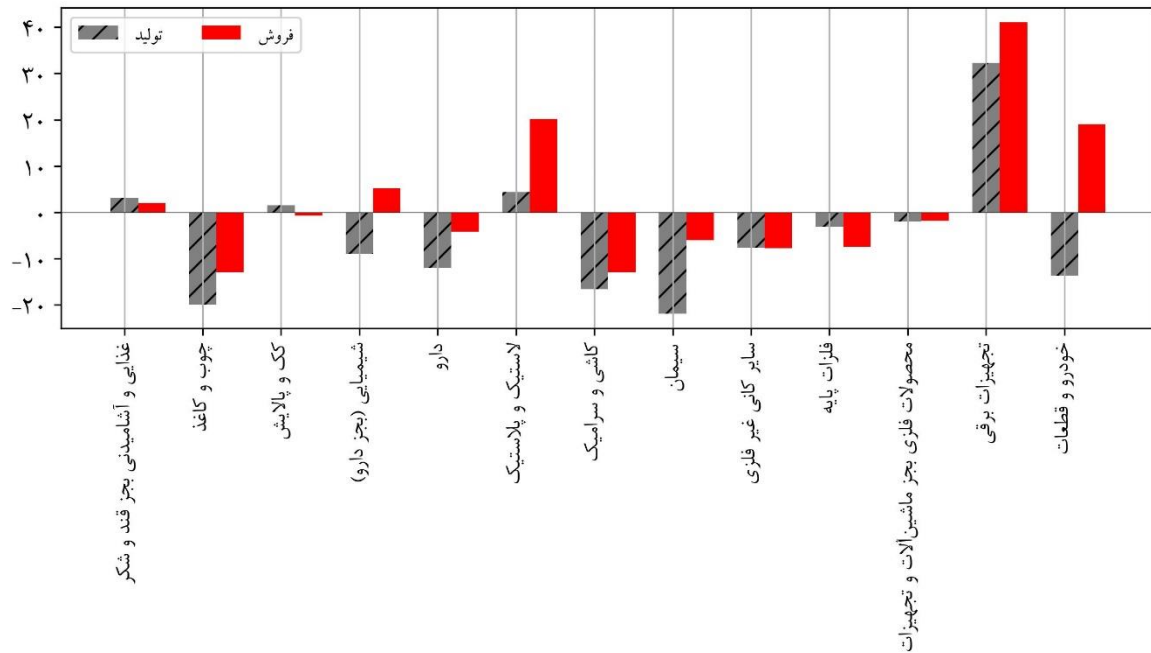
۳. شاخص‌های تولید و فروش به تفکیک رشته‌فعالیت‌های صنعتی بورسی

مردادماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل، از بین ۱۵ رشته‌فعالیت صنعتی بورسی، ۵ رشته‌فعالیت افزایش در شاخص تولید و ۱۰ رشته‌فعالیت کاهش در شاخص تولید داشته است. رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «لاستیک و پلاستیک» و «غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر» بیشترین افزایش در شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «سیمان»، «چوب و کاغذ» و «کاشی و سرامیک» بیشترین کاهش در شاخص تولید داشته‌اند.

همچنین در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل، از بین ۱۵ رشته‌فعالیت صنعتی بورسی، ۷ رشته‌فعالیت افزایش در شاخص فروش و ۸ رشته‌فعالیت کاهش در شاخص فروش را تجربه کرده‌اند. رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «لاستیک و پلاستیک» و «خودرو و قطعات» بیشترین افزایش در شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های «کاشی و سرامیک»، «چوب و کاغذ» و «سایر کانی غیر فلزی» بیشترین کاهش را در شاخص فروش تجربه کرده‌اند.

۱. اطلاعات سایر رشته‌فعالیت‌ها در بخش پیوست آمده است.

شکل ۴. نمودار رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در مردادماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

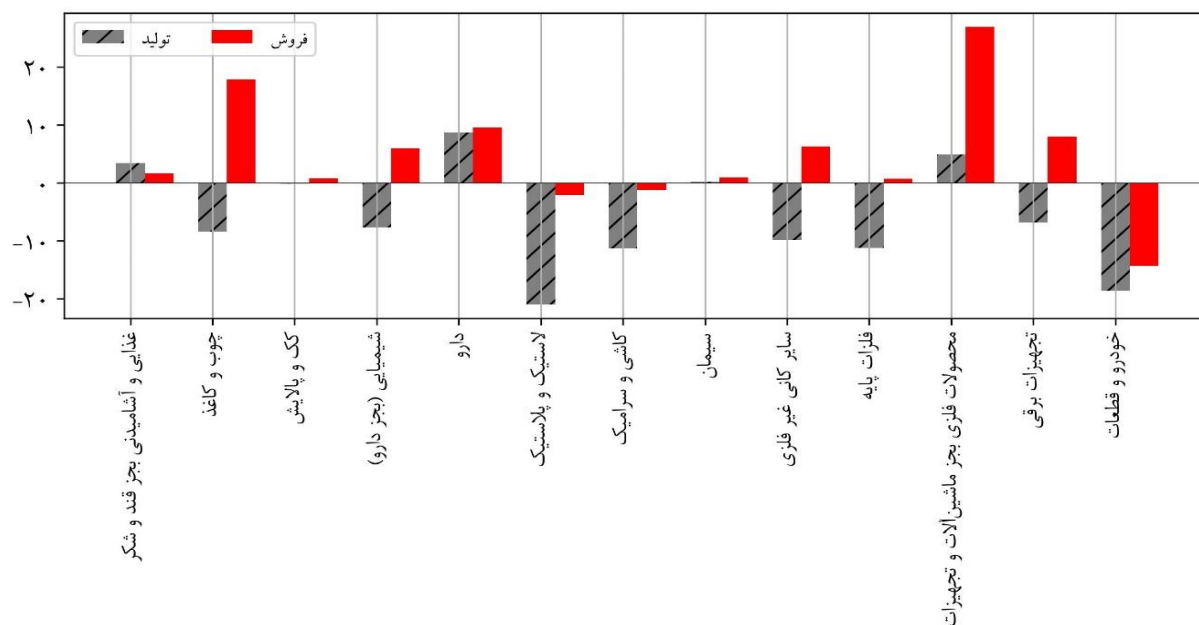

مأخذ: همان.

طی مردادماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل، رشته‌فعالیت‌های «دارو»، «محصولات فلزی بجز ماشین‌آلات و تجهیزات» و «غذایی و آشامیدنی بجز قند و شکر» بیشترین افزایش در شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «لاستیک و پلاستیک»، «خودرو و قطعات» و «کاشی و سرامیک» بیشترین کاهش را در شاخص تولید ثبت کرده‌اند. همچنین، رشته‌فعالیت‌های «محصولات فلزی بجز ماشین‌آلات و تجهیزات»، «چوب و کاغذ» و «دارو» بیشترین افزایش در شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «لاستیک و پلاستیک» و «کاشی و سرامیک» بیشترین کاهش در شاخص فروش را ثبت کرده‌اند.

شکل ۵. نمودار رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در مردادماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل (درصد)

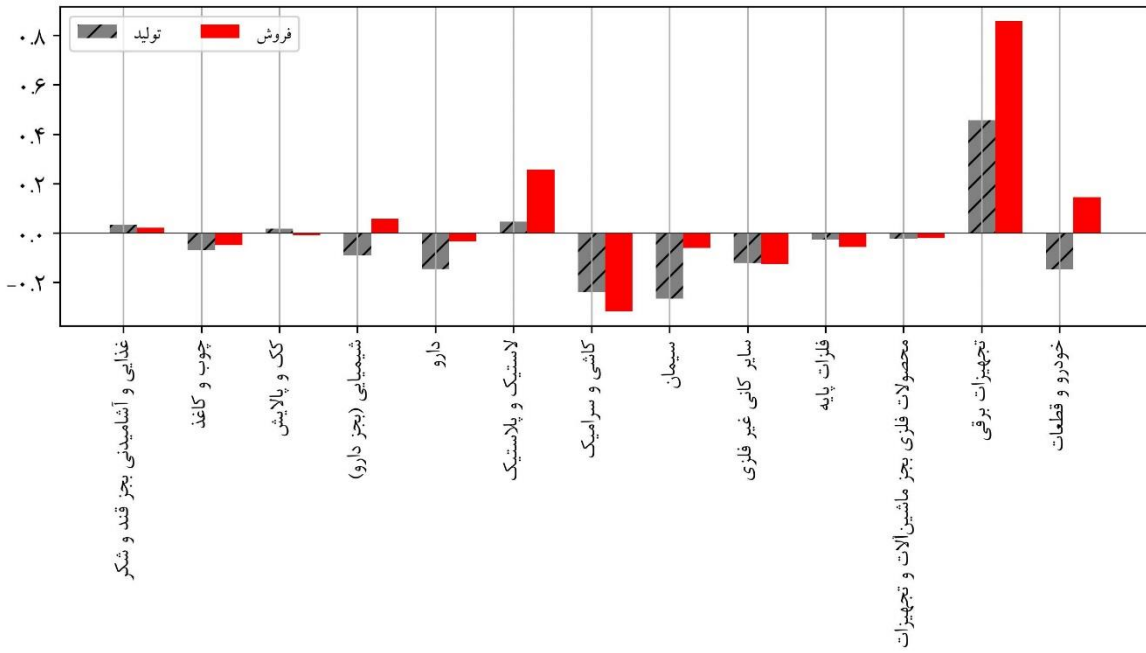

مأخذ: همان.

طی مردادماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «لاستیک و پلاستیک» و «غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر» بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «سیمان»، «کاشی و سرامیک» و «خودرو و قطعات» بیشترین سهم را در کاهش شاخص تولید داشته‌اند. همچنین، رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «لاستیک و پلاستیک» و «خودرو و قطعات» بیشترین سهم را در افزایش شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های «کاشی و سرامیک»، «سایر کانی غیر فلزی» و «سیمان» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش داشته‌اند.

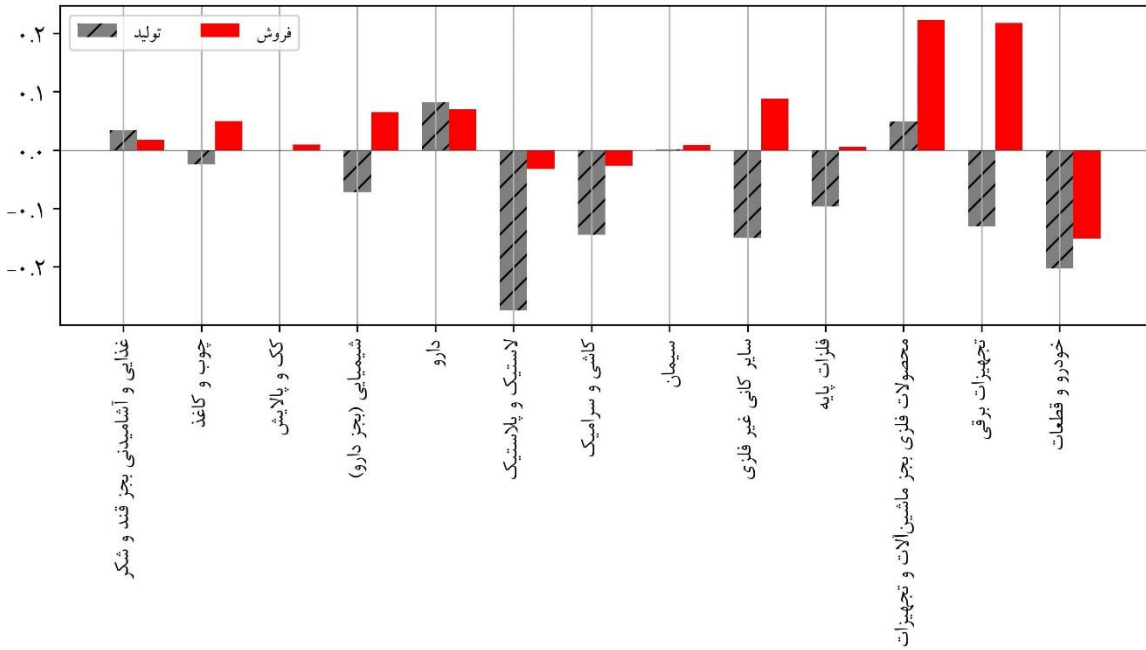
طی مردادماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل، رشته‌فعالیت‌های «دارو»، «محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات» و «غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر» بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «لاستیک و پلاستیک»، «خودرو و قطعات» و «سایر کانی غیر فلزی» بیشترین سهم را در کاهش شاخص تولید داشته‌اند، همچنین رشته‌فعالیت‌های «محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات»، «تجهیزات برقی» و «سایر کانی غیر فلزی» بیشترین سهم را در افزایش شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «لاستیک و پلاستیک» و «کاشی و سرامیک» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش داشته است.

شکل ۶. نمودار سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت در مردادماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

مأخذ: همان.

شکل ۷. نمودار سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت در مردادماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل (درصد)

مأخذ: همان.

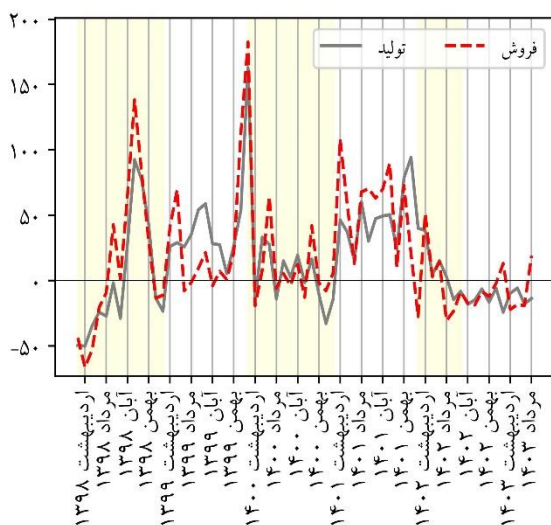

در ادامه به بررسی رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «شیمیایی (به جز دارو)» و «فلزات پایه» به دلیل ضریب اهمیت بالای این رشته‌فعالیت‌ها در محاسبه شاخص و همچنین رشته‌فعالیت‌های «غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر» و «دارو» پرداخته شده است.

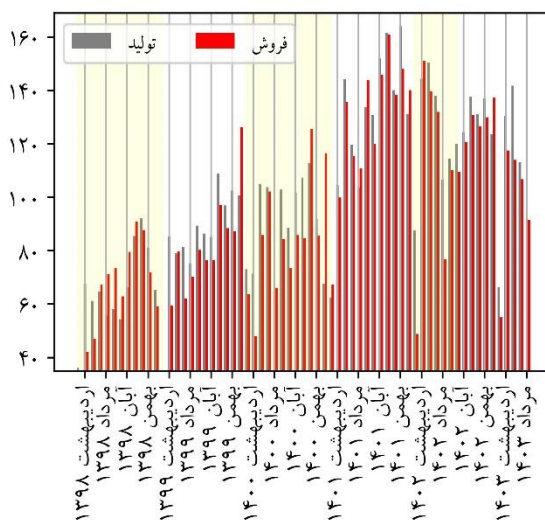
۳-۱. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت خودرو و قطعات

در مردادماه سال ۱۴۰۳ شاخص تولید رشته‌فعالیت خودرو و قطعات بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۱۳/۷ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۱۸/۶ درصدی داشته‌است، در مقابل شاخص فروش این رشته فعالیت نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۱۹/۱ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۱۴/۴ درصدی داشته است. همان‌طور که در شکل ۱۰ نشان داده شده، نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش تمام زیربخش‌ها کاهش یافته‌اند، همچنین مطابق شکل ۱۱، نسبت به ماه مشابه سال قبل نیز تنها شاخص فروش زیربخش «خودرو سواری» افزایش یافته و شاخص تولید تمام زیربخش‌ها کاهش یافته است.

شکل ۹. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات (درصد)

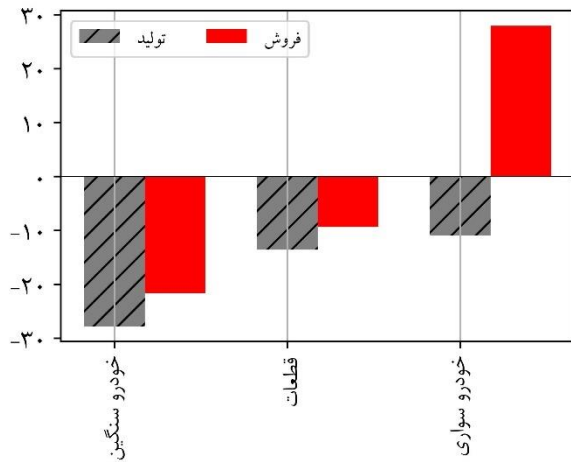

شکل ۸. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات (۱۴۰۰=۱۰۰)

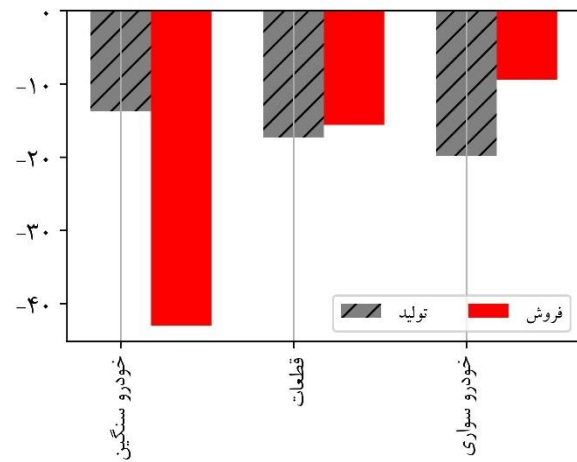

مأخذ: همان.

شکل ۱۱. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

شکل ۱۰. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه قبل (درصد)

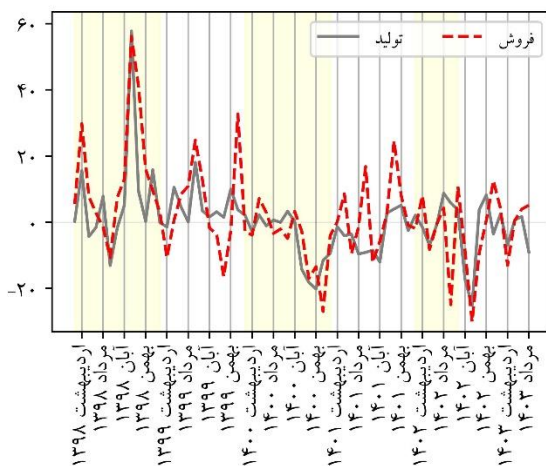

مأخذ: همان.

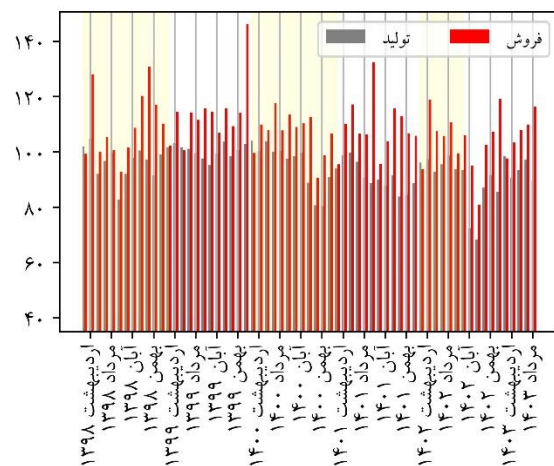
۲-۳. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت شیمیایی به‌جز دارو

در مردادماه سال ۱۴۰۳ شاخص تولید رشته‌فعالیت شیمیایی به‌جز دارو، بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۹ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۷/۷ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۵ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۶ درصدی داشته است. مطابق شکل ۱۴، نسبت به ماه قبل شاخص تولید تمام زیربخش‌ها کاهش یافته است، در مقابل شاخص فروش زیربخش‌های «متانول»، «پلاستیک و لاستیک مصنوعی» و «کودها و ترکیبات نیتروژن‌دار» افزایش یافته است. همچنین، نسبت به ماه مشابه سال قبل نیز شاخص تولید تمام زیربخش‌ها کاهش یافته، در مقابل شاخص فروش زیربخش‌های «سایر» و «پلاستیک و لاستیک مصنوعی» رشد مثبتی داشته است.

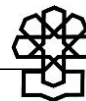
شکل ۱۳. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به‌جز دارو) (درصد)

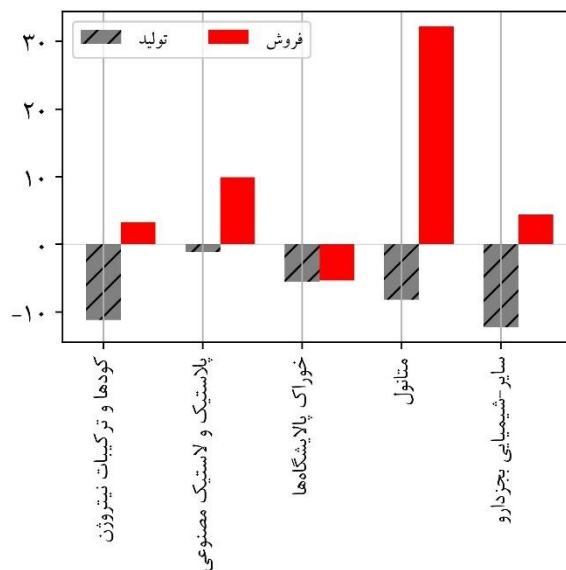
شکل ۱۲. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به‌جز دارو) (۱۴۰۰=۱۰۰)

مأخذ: همان.

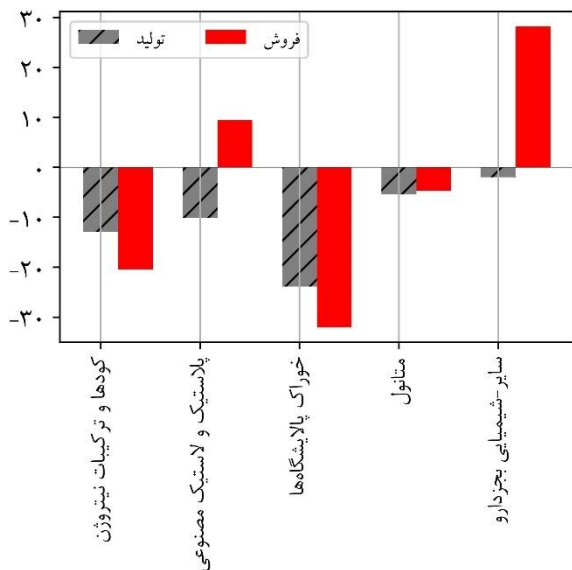

شکل ۱۴. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به جز دارو نسبت به ماه قبل (درصد)

مأخذ: همان.

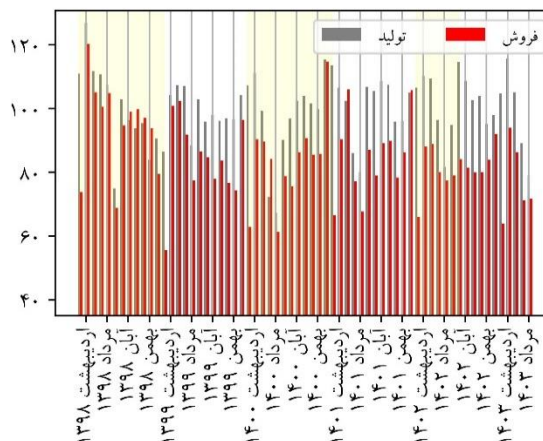
شکل ۱۵. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به جز دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

۳-۳. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت فلزات پایه

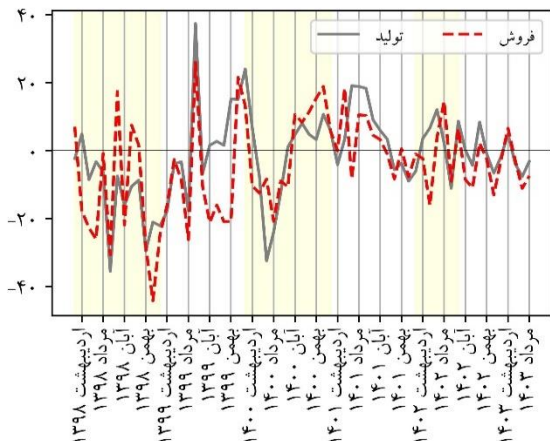
در مردادماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید رشته‌فعالیت فلزات پایه بر مبنای شرکت‌های بورسی، نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۳/۲ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۱۱/۲ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۷/۵ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۰/۷ درصدی داشته است. مطابق شکل ۱۸، نسبت به ماه قبل شاخص تولید تحت‌تأثیر کاهش شاخص فروش زیربخش‌های «شمش» و «سایر» کاهش یافته است. همچنین نسبت به ماه مشابه سال قبل، شاخص تولید و فروش تمام زیربخش‌ها به جز شاخص تولید و فروش «ورق» کاهش یافته است.

شکل ۱۶. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه (۱۴۰۰=۱۰۰)

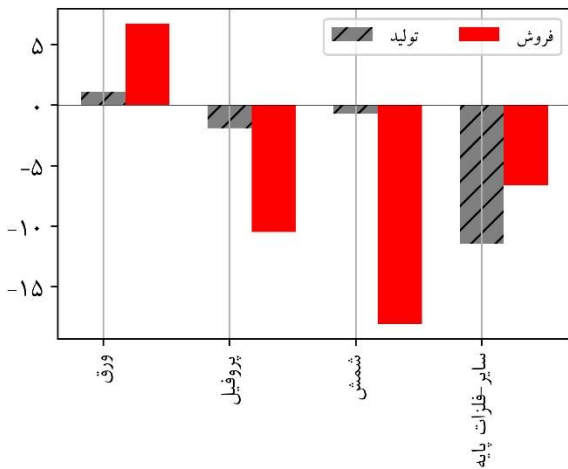

مأخذ: همان.

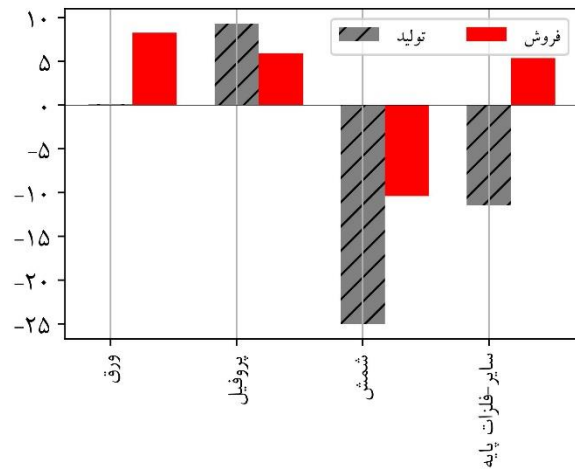
شکل ۱۷. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه (درصد)

شکل ۱۹. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

شکل ۱۸. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه قبل (درصد)

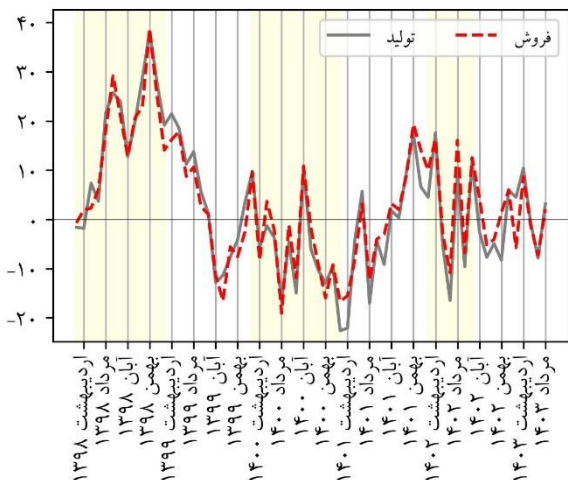

مأخذ: همان.

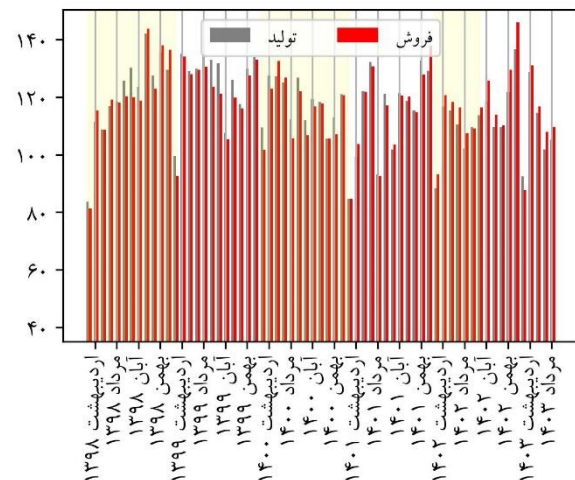
۳-۴. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر

در مردادماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر بر مبنای شرکت‌های بورسی، نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۳/۱ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۳/۴ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۲ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۱/۶ درصدی داشته است. مطابق شکل ۲۲، نسبت به ماه قبل شاخص تولید زیربخش‌های «سایر» و «روغنی‌ها» افزایش یافته، همچنین مطابق شکل ۲۳، نسبت به ماه مشابه سال قبل شاخص تولید و فروش تمام زیربخش‌ها به جز «لبنیات» افزایش یافته است.

شکل ۲۱. نمودار رشد نقطه به نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر (درصد)

شکل ۲۰. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر (۱۴۰۰=۱۰۰)

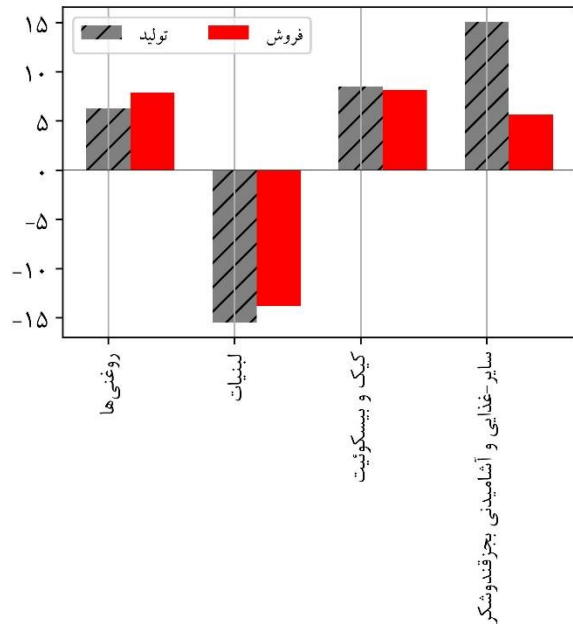

مأخذ: همان.

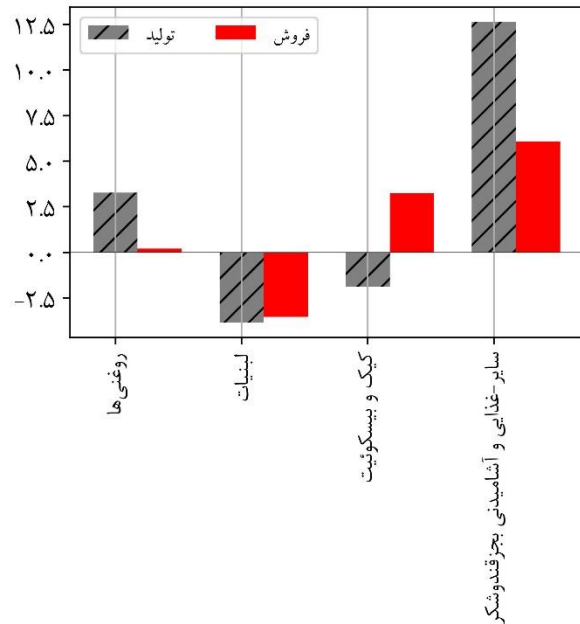

شکل ۲۳. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

شکل ۲۲. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر نسبت به ماه قبل (درصد)

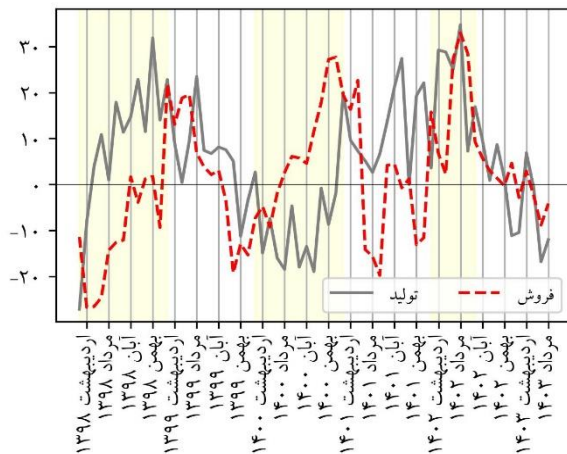

مأخذ: همان.

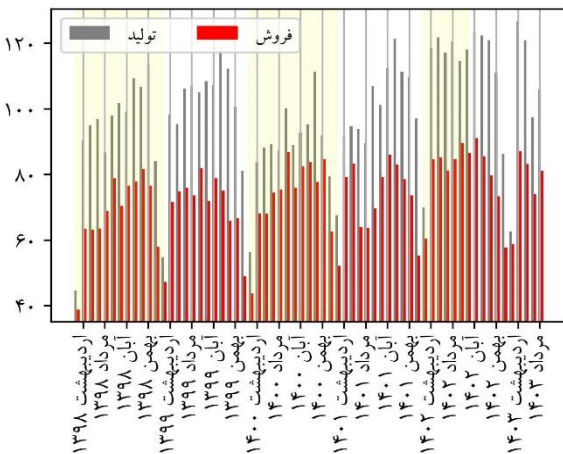
۳-۵. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت دارو

در مردادماه سال ۱۴۰۳ شاخص تولید رشته‌فعالیت دارو بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش کاهش ۱۲ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۸/۷ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۴/۲ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۹/۵ درصدی داشته است. طبق شکل ۲۶، نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش زیربخش‌های اصلی افزایش یافته است. از طرفی مطابق شکل ۲۷، نسبت به ماه مشابه سال قبل شاخص تولید و فروش زیربخش‌های اصلی کاهش یافته است.

شکل ۲۵. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش دارو (درصد)

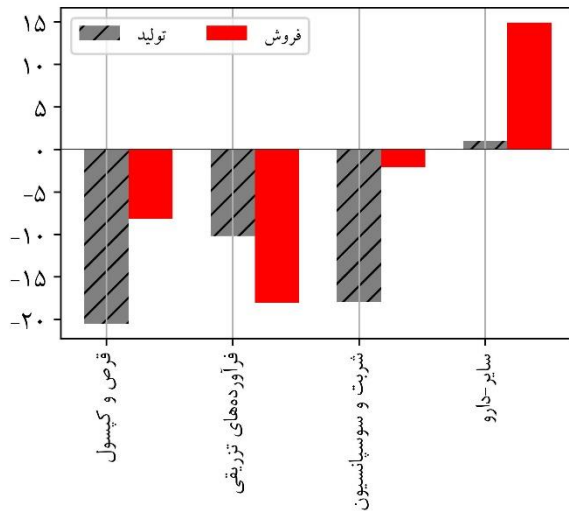

شکل ۲۴. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش دارو (۱۴۰۰=۱۰۰)

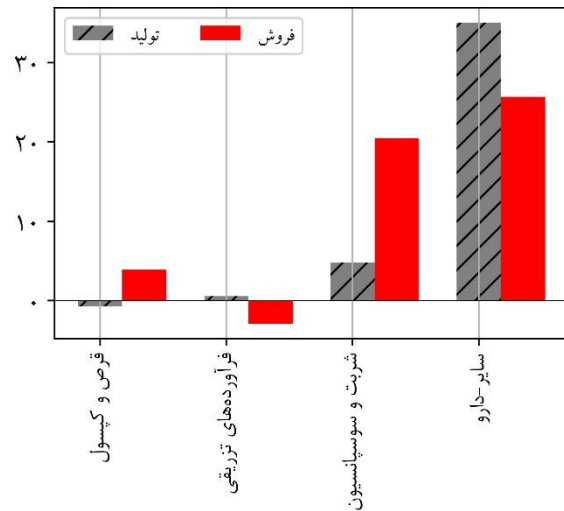

مأخذ: همان.

شکل ۲۷. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

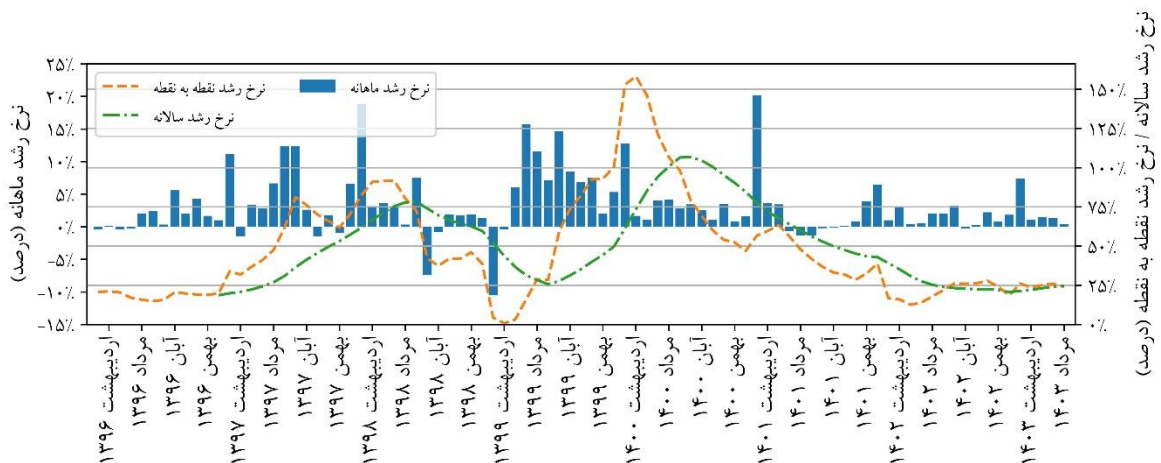
شکل ۲۶. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه قبل (درصد)

مأخذ: همان.

۴. شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی

در مردادماه سال ۱۴۰۳ نرخ رشد ماهیانه^۱ قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی افزایش ۰/۴ درصدی داشته، همچنین رشد نقطه‌به‌نقطه^۲ با کاهش ۲ واحد درصدی نسبت به ماه قبل، به ۲۴ درصد رسیده است. گفتنی است؛ میانگین^۳ سالیانه شاخص قیمت نیز در مردادماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل ۰/۵ واحد درصد کاهش داشته و میزان ۲۴/۶ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

شکل ۲۸. نمودار درصد تغییر شاخص قیمت صنعت (۱۴۰۰=۱۰۰)

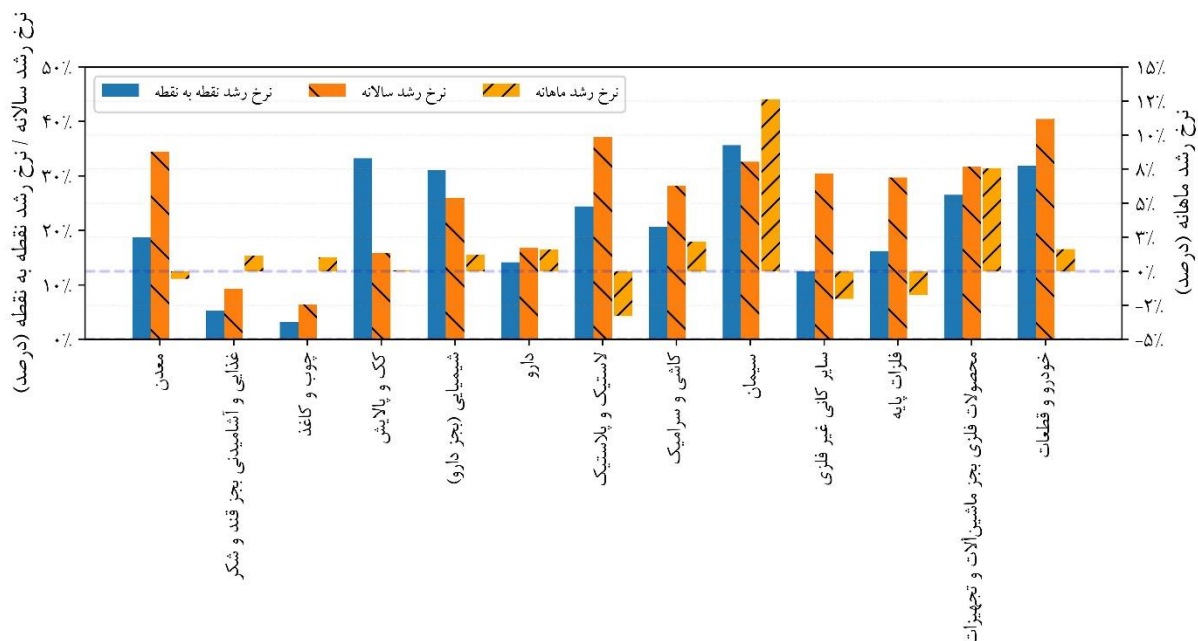
مأخذ: همان.

۱. درصد تغییر شاخص قیمت صنعت نسبت به ماه قبل.
۲. درصد تغییر شاخص قیمت صنعت نسبت به ماه مشابه سال قبل.
۳. درصد تغییر میانگین شاخص قیمت صنعت در دوازده ماه منتهی به ماه مورد نظر نسبت به دوره مشابه سال قبل.

بررسی شاخص قیمت رشته‌فعالیت‌های بورسی نشان می‌دهد؛ در مردادماه سال ۱۴۰۳، رشته‌فعالیت‌های «سیمان» و «محصولات فلزی به جز ماشین‌آلات و تجهیزات» بالاترین نرخ رشد ماهیانه و رشته‌فعالیت‌های «سیمان» و «کک و پالایش» بالاترین نرخ رشد نقطه‌به‌نقطه را تجربه کرده‌اند.

شکل ۲۹. نمودار شاخص قیمت رشته‌فعالیت‌های بورسی - مردادماه سال ۱۴۰۳

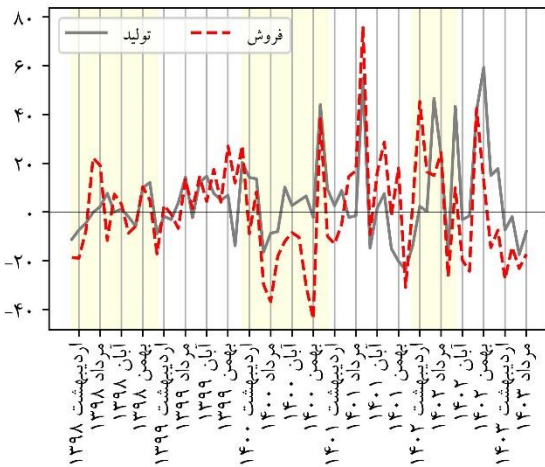

مأخذ: همان.

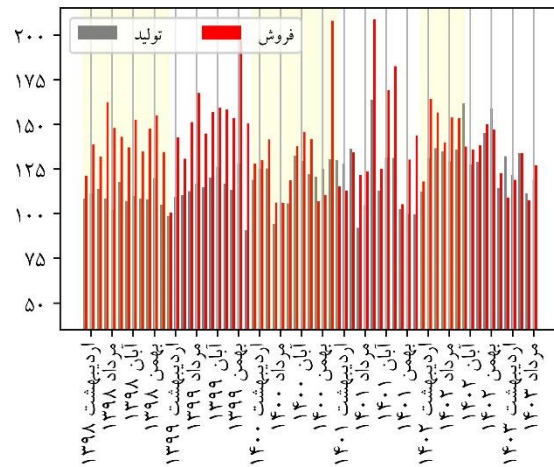
۵. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی

در مردادماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید شرکت‌های معدنی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۸ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۶/۸ درصدی مواجه شده و همچنین، شاخص فروش شرکت‌های معدنی بورسی نیز نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۱۷/۴ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۱۸/۳ درصدی مواجه شده است. مطابق شکل ۳۲، نسبت به ماه قبل شاخص تولید زیربخش‌های «کنسانتره» و «سایر» و شاخص فروش زیربخش‌های «کنسانتره» و «گندله» افزایش یافته است. از طرفی مطابق شکل ۳۳، نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش شاخص تولید زیربخش‌های «گندله» و «سایر» منجر به کاهش شاخص تولید و کاهش شاخص فروش زیربخش «کنسانتره» و «سایر» باعث کاهش شاخص فروش شده است.

شکل ۳۱. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی (درصد)

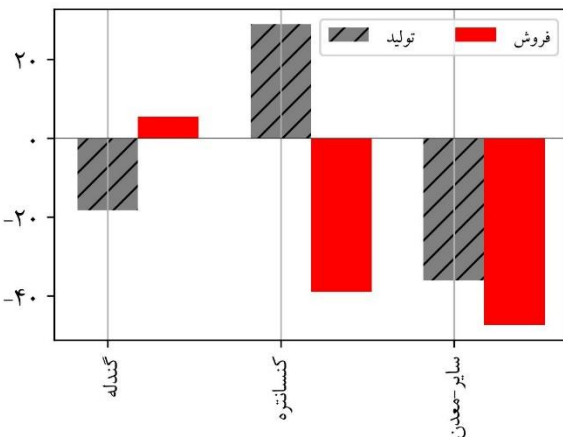

شکل ۳۰. نمودار شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی (۱۴۰۰=۱۰۰)

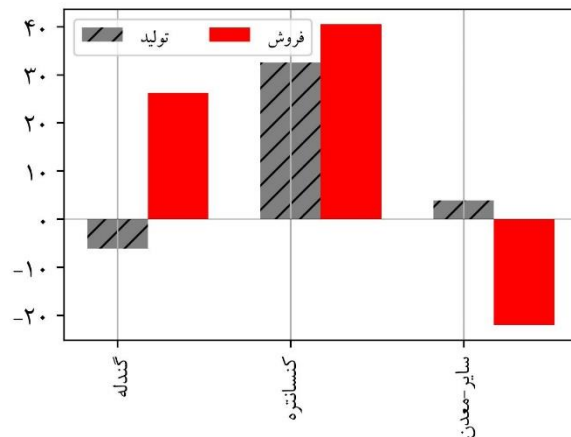

مأخذ: همان.

شکل ۳۳. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدن نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

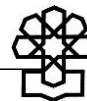
شکل ۳۲. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدن نسبت به ماه قبل (درصد)

مأخذ: همان.

۶. جمع‌بندی

شاخص تولید، فروش و قیمت صنایع بورسی از اطلاعات ماهیانه ۳۲۲ شرکت بورسی استخراج می‌شود و با توجه به اینکه این شاخص با شاخص تولید صنعتی بانک مرکزی و مرکز آمار هم حرکتی مناسب دارد، با دقت زیادی می‌تواند تحولات بخش صنعت و معدن کشور را به‌صورت ماهیانه رصد کند. در این گزارش تغییرات شاخص‌های تولید، فروش و قیمت شرکت‌های صنعتی و معدنی پذیرفته شده در بورس و همچنین مهم‌ترین رشته‌فعالیت‌های آن در مردادماه سال ۱۴۰۳ مورد بررسی قرار گرفته است.

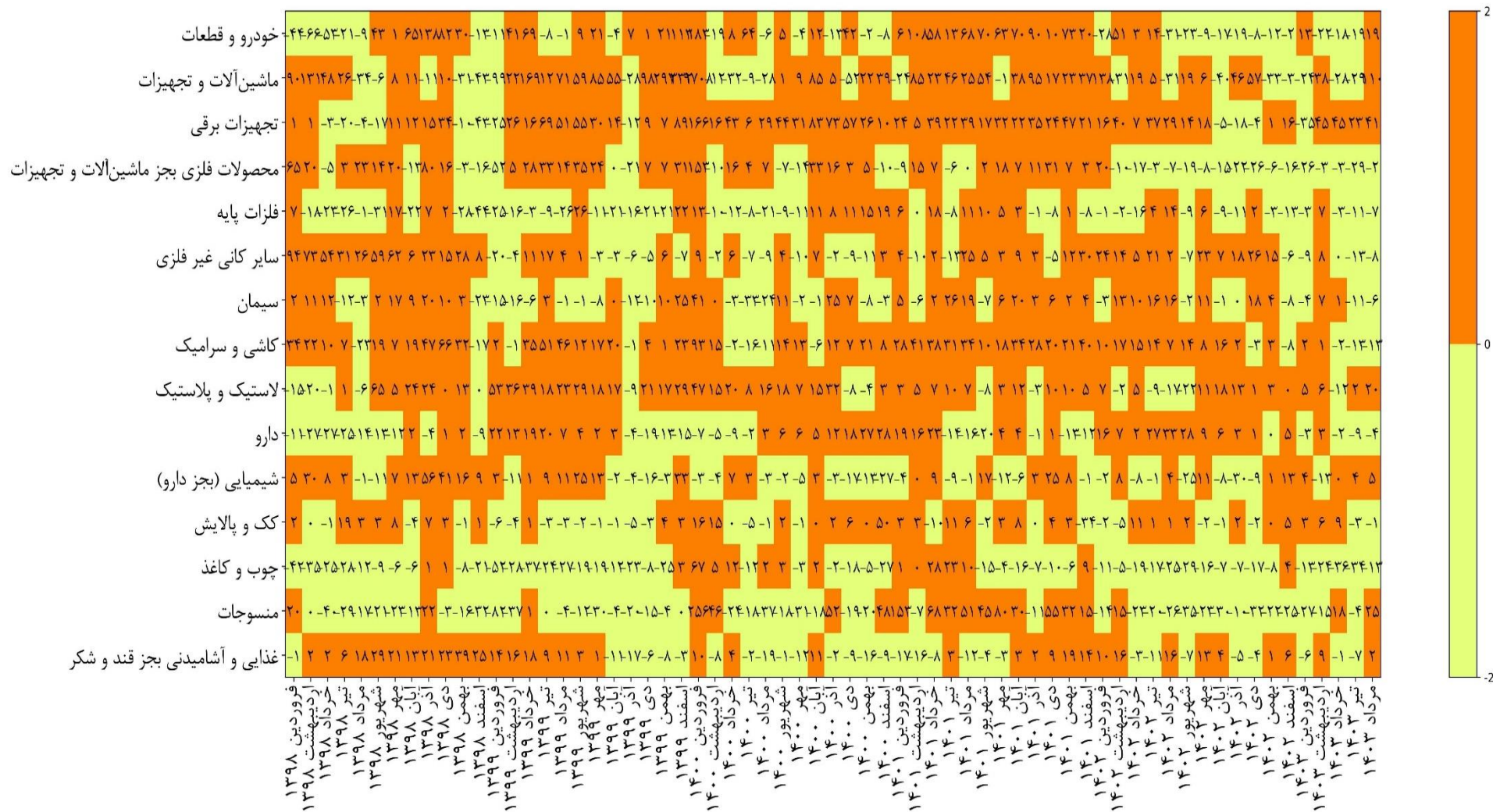

برآورد این گزارش نشان می‌دهد، طی مردادماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۴ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۸/۶ درصدی مواجه شده و همچنین شاخص فروش شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش ۵/۳ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۵/۲ درصدی مواجه شده است. گفتنی است؛ شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی نیز نسبت به ماه مشابه سال قبل ۲۴ درصد افزایش و نسبت به ماه قبل ۰/۴ درصد افزایش یافته است.

جدول ۲ پیوست. آمار مربوط به رشد فروش کل رشته‌فعالیت‌ها (نسبت به ماه مشابه سال قبل (۱۴۰۰=۱۰۰))^۱

۱. رشته‌فعالیت منسوجات و ماشین‌آلات و تجهیزات در بورس تنها شامل چهار شرکت بوده و به این دلیل نماینده تمام‌صنعت نیست و با توجه به نوسان شاخص تولید و فروش آن، تنها در جداول پیوست آورده شده است.

جدول ۳ پیوست. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی در مردادماه سال ۱۴۰۳

شاخص فروش			شاخص تولید			
رشد پنج‌ماهه نسبت به پنج‌ماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	رشد پنج‌ماهه نسبت به پنج‌ماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	
-۱۸/۵	-۱۷/۴	۱۸/۳	-۴/۱	-۸/۰	۶/۸	معدن
-۰/۶	۵/۳	۵/۲	-۱/۰	-۴/۰	-۸/۶	صنعت
-۰/۵	۲/۰	۱/۶	۱/۸	۳/۱	۳/۴	مواد غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر
-۱/۴	۲۵/۴	۸/۵	-۷/۹	۱۶/۱	۴/۰	منسوجات
-۲۴/۷	-۱۲/۹	۱۷/۸	-۲۴/۶	-۲۰/۰	-۸/۴	چوب و کاغذ
۲/۸	-۰/۸	۰/۸	۳/۵	۱/۵	-۰/۱	کک و پالایش
-۰/۲	۵/۱	۶/۰	-۲/۳	-۹/۰	-۷/۷	شیمیایی (به‌جز دارو)
-۳/۱	-۴/۲	۹/۵	-۶/۳	-۱۲/۰	۸/۷	دارو
۲/۹	۲۰/۲	-۲/۱	۱۰/۱	۴/۴	-۲۱/۰	لاستیک و پلاستیک
-۵/۳	-۱۳/۰	-۱/۳	-۴/۶	-۱۶/۶	-۱۱/۳	کاشی و سرامیک
-۲/۵	-۶/۱	۰/۹	-۶/۸	-۲۱/۹	۰/۱	سیمان
-۴/۲	-۷/۷	۶/۳	۷/۱	-۷/۷	-۹/۸	سایر کانی غیر فلزی
-۳/۳	-۷/۵	۰/۷	-۲/۱	-۳/۲	-۱۱/۲	فلزات پایه
-۱۲/۳	-۱/۹	۲۶/۹	-۸/۰	-۲/۰	۴/۹	محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات
۳۰/۱	۴۱/۱	۸/۰	۲۳/۴	۳۲/۳	-۶/۸	تجهیزات برقی
۱/۹	۱۱۰/۵	۶۱/۱	-۴/۱	-۳/۴	-۱۹/۸	ماشین‌آلات و تجهیزات
-۱۱/۵	۱۹/۱	-۱۴/۴	-۱۳/۳	-۱۳/۷	-۱۸/۶	خودرو و قطعات

منابع و مأخذ

۱. ناظمی، عالییه؛ آذربایجانی، علیرضا (۱۴۰۱)، «معرفی و نحوه محاسبه شاخص تولید، فروش و قیمت شرکت‌های پذیرفته شده در بورس»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شماره مسلسل ۱۸۰۰۱.
۲. گزارش طرح شامخ مدیران خرید مردادماه ۱۴۰۳، اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران.
<https://chambertrust.ir/digital-library/publishers.html>
۳. ناظمی، عالییه؛ آذربایجانی، علیرضا (۱۴۰۳)، «پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در تیرماه ۱۴۰۳»، بخش صنعت و معدن، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شماره مسلسل ۱۹۹۸۹.
4. www.Codal.Ir.

گزیده سیاستی

برآورد مرکز پژوهش‌های مجلس نشان می‌دهد؛ در مردادماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل، شاخص تولید شرکت‌های صنعتی بورسی کاهش ۴ درصدی و شاخص فروش افزایش ۵/۳ درصدی را تجربه کرده‌اند.

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، روبروی پارک نیاوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۸۳۰۰۰ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ پست الکترونیک: mrc@majles.ir

وبسایت: rc.majles.ir